

Razveljavljani zakoni so postali problem za katoliško Cerkev

RIM, It. — Na zasedanju škofov rimsko-katoliške Cerkve, ki poteka sedaj v Vatikanu, je spregovoril tudi kardinal Pericle Felici in obravnaval problem razveljavljanih zakonov. Kardinal je trdil, da se je število le-teh izredno povečalo v zadnjih 10 letih.

Težava ni v tem, koliko je takih slučajev, je dejal kardinal Felici, marveč v tem, kako lahko je razveljaviti poročni zakon v nekaterih deželah. Sam papež Pavel VI. je rekel pred leti, da v Severni Ameriki je preveč takih razveljavljenj poročnega zakona.

Dobro poučeni viri v Vatikanu so povedali, da je stališče kardinala Felicija tudi stališče sedanjega papeža Janca Pavla II.

Škofje so sprti glede tega, ali naj bi Cerkev spreminila svoje dosedanje stališče napram prepovedi zanositve z umetnimi sredstvi. Nekateri predlagajo ponovno obravnavo o tem, drugi, med njimi sam papež Janec Pavel II., temu predlogu nasprotujejo.

Zbrani škofje ter sam papež so z navdušenim in ponosnim aplavzom sprejeli letošnje Nobelovo nagrado Mater Terezije, ki je govorila okrog 30 minut.

"Nisem vredna biti v tej dvorani, v navzočnosti sv. očeta," je skromno dejala Mati Terezija. Nato je govorila o svojem delu v Indiji, med najrevnejšimi najrevnejših.

Zadnje vesti

• Washington, D.C. — Porota je obsodila kongresnika iz Južne Karoline Johna W. Jenrette zaradi podkupnine. Jenrette še vedno trdi, da je nedolžen, porota pa mu tega ni verjela. Sedaj čaka 44-letni kongresnik na kazni, ki jo bo izrekel sodnik zveznega sodišča. Jenrette je drugi kongresnik, vpleten v aferi Abscam, ki ga je porota obsodila.

• Miami, Fla. — Na posebnih primarnih volitvah demokratske stranke v tej zvezni državi je zmagal 46 let stari Bill Gunter in sicer za mesto zveznega senatorja. Gunter je premagal dosedanjega senatorja Richarda Stonea. Stone je služil v Washingtonu 6 let in je bil vnet zagovornik Izraela. Pred leti je bil Gunter član predstavniškega doma ameriškega kongresa.

• Washington, D.C. — Predsednik Jimmy Carter se je sestel s predsednikom pomembne afriške države Nigerije, Alhajijom Shehu Shagarijom, ki je na prijateljskem obisku v ZDA. Odnosi med Nigerijo in ZDA so dobri, sta ugotovila predsednika. Med drugim je Nigerija pomembna izvoznica nafte in vplivna članica OPEC.

• Pariz, Fr. — Več kot 100.000 ljudi se je udeležilo demonstracije v tem mestu včeraj. S to demonstracijo so navzoči obsodili nedavne atentate na žide, ki so terjali 4 življenja.

Novi grobovi

Joseph J. Leskovec
 Pretekli ponedeljek opoldne je v Euclid General bolnici umrl 70 let stari Joseph J. Leskovec, mož Amy, roj. Himes, brat Edwarda in pok. Franka, zaposlen kot predelavec pri Cleveland Metal Stamping Co. do svoje upokojitve, član AMLA. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v četrtek, ob 11. dopoldne, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Frank Husta
 Preteklo soboto je na svojem domu na 15811 Trafalgar Ave. v Cleveianu umrl 67 let stari Frank Husta, rojen v Cleveianu, sin Phillippa (pok.) in Anastasie, roj. Krzetic, brat Steva in Mary Rechner (oba že pok.), stric Mary Ann Eddy in Jamesa Rechner, zaposlen kot strojnik pri Morrison Products Co. vse do svoje upokojitve leta 1975, član HBZ št. 235. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. danes popoldne ob 1.30, nato na Lake View pokopališče.

William D. Griffin
 Preteklo nedeljo je umrl 21 let stari William D. Griffin z 8000 Korman Ave., sin Alberta in Marjorie, roj. Regenauer, brat Thomasa, Barbare Irwin, Kennetha, Daniela in Jacqueline Novel, zaposlen pri Pick-n-Pay trgovini na E. 74 St. in St. Clair Ave. zadnjih 5 let. Skozi 5 let je bil baseballski igralec pri Perry Boys League. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v četrtek, ob 9.15 dopoldne, v cerkev sv. Filipa Nerija ob 10, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Anton Vicich
 V Newburyju, Ohio je umrl 82 let stari Anton Vicich, vdovec po pok. ženi Anni, roj. Popish, oče Anthonyja, Richarda, Roberta, Antonette Wagner, Edith Strmac, brat žene Kovacic, Josephine Stefancic in Mary Bradley, 15-krat stari oče in 4-krat prastari oče. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Wilson's v

Pretekli ponedeljek opoldne je v Euclid General bolnici umrl 70 let stari Joseph J. Leskovec, mož Amy, roj. Himes, brat Edwarda in pok. Franka, zaposlen kot predelavec pri Cleveland Metal Stamping Co. do svoje upokojitve, član AMLA. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v četrtek, ob 11. dopoldne, nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

CLEVELAND, O. — Po dossegu sporazuma med štrajka-jočimi delavci in vlado na Poljskem pred tedni so bili mnogi opazovalci poljskih političnih razmer prepričani, da je bila preprečena možnost sovjetskega vojaškega vdora. Poljska vlada je sprejela skoraj vse gospodarske zahteve delavcev, vključivši zvišanje plač. Tudi nekatere politične zahteve so bile sprejete, med njimi, da bodo uzakonjene nove, neodvisne unije, da bodo sredstva javnega obveščanja poročala o delovanju teh unij nepristransko ter da bodo prenašane po radiu nedeljske sv. maše.

V poljskem političnem vodstvu je prišlo do temeljnih kadrovskih sprememb in novi generalni tajnik komunistične stranke Stanislaw Kania je obljubljal, da bo režim res izpolnjeval vse točke sporazuma. V naslednjih tednih

Pomembne odločitve Vrhovnega sodišča ZDA o 'busingu' in bojkotih

WASHINGTON, D.C. — Vrhovno sodišče ZDA je pravkar začelo s svojim jesenskim zasedanjem. Sodniki so objavili vrsto svojih odločitev glede načrtov za prevažanje šolarjev v raznih mestih, o bojkotih, in o poskusu nekega židovskega skrajneža, ki je rekel, da bi plačal \$500 vsakemu, ki bi ubil ali hudo poškodoval kakega člana ameriške nacistične stranke.

Glede prevažanja šolarjev so sodniki vrhovnega sodišča obravnavali tri pritožbe in sicer za mesta Indianapolis, Ind., Detroit, Mich. in St. Louis, Mo. V vsakem slučaju so se sodniki odločili, da je načrt za prevažanje zakonit in da je torej polnveljavjen. S tem so sodniki nadaljevali s svojim odobravanjem takih načrtov.

Feministična organizacija NOW je napovedala bojkot proti državi Missouri, ker missourijska zakonodaja ni ratificirala dopolnila ameriški ustavi o enakopravnosti žensk — ERA.

Država se je obrnila na sodišče trdeč, da je bojkot nezakonit, ker je NOW pozivala tudi druge organizacije, naj sodelujejo z bojkotom in naj ne prirejajo svojih konvencij v tej državi.

Vrhovno sodišče se je odločilo, da je takšen bojkot res zakonito politično sredstvo za privatne organizacije, kot je NOW.

Židovski skrajnež Irving Rubin, ki je razpisal nagrado v znesku \$500 za vsakega ubitega ali hudo poškodovanega ameriškega nacističnega, nosi polno odgovornost za to početje in se bo moral zagovarjati pred lokalnim sodiščem.

Sodniki so tudi podprli predlog, da smejo zdravniki in privatne organizacije nuditi informacije in sredstva za preprečevanje zanositve mladoletnikom brez vednosti staršev le-teh.

Martins Ferryju, Ohio danes dopoldne, v cerkev sv. Jožefa ob 10, nato na popokališče sv. Antona v Blaineu, Ohio.

Kitajci se pritožujejo ZSSR zaradi spopada na državni meji!

PEKING, Kit. — Kitajsko zunanje ministrstvo je objavilo poročilo, v katerem pravi, da so štirje oboroženi sovjetski vojaki vdrli čez državno mejo v kitajski Mongoliji ter napadli nekega pastirja. Hoteli so ga odvesti s silo, le-ta se je pa uprl.

V bližini so bili kitajski obmejni stražarji, ki so priskočili pastirju na pomoč. Sovjeti so baje začeli streljati na Kitajce, ki so streljali nazaj. V tem spopadu, prvem od julija 1979, je bil ubit en sovjetski vojak ostali pa so zbežali nazaj v Sovjetsko zvezo.

Kitajska vlada je vložila protest pri sovjetski vladi.

Do spopada je prišlo tik pred začetkom novih pogajanj med obema državama, cilj katerih je izboljšati medsebojne odnose.

Pogajanja bi se morala začeti že pred meseci, Kitajci so pa takrat rekli, da so bila nemogoča zaradi sovjetskega vdora v Afganistan.

Reagan: Jimmy Carter ponareja podatke o stopnji inflacije!

CHERRY HILL, N.J. — V volivnem nastopu v tem mestu je republikanski predsedniški kandidat Ronald Reagan očital predsedniku Jimmyju Carterju, da ponareja podatke o resnični stopnji inflacije v ZDA samo zato, da bi bili ti podatki ugodnejši za Carterjevo ponovno izvolitev.

To je nepošteno, je dejal Reagan. "Sicer nisem nič presenečen glede takega početja," je dodal, "ker je takšno ravnanje že postalo nekaj navadnega za to administracijo."

VREME

Delno oblačno danes z možnostjo dežja v popoldanskem času. Najvišja temperatura okoli 72 F. Jutri delno oblačno in nekaj hladnejše. Najvišja temperatura okoli 62 F.

JORDAN SE PRIDRUŽUJE IRAKU; KHORRAMSHAHR SEDAJ V IRAŠKIH ROKAH

BAGDAD, Irak. — Iraške vojaške sile so začele z novo, močno ofenzivo proti iranskim enotam in so zavzele pristaniško mesto Khorramshahr. Iranci so trdili, da je Khorramshahr še v njihovih rokah, zahodni novinarji so pa poročali prav iz središča tega, skoraj docela uničenega mesta.

Iračani so tudi stopnjevali svoje letalske napade na iranska mesta in so ponovno bombardirali teheransko letališče in rafinerijo v južnem delu tega mesta. Iraški helikopterji pa obstreljujejo kolone iranskih vozil, ki skušajo prevažati vojske, strelivo in drugo vojaško opremo k bojni črti. Iraška letala so tudi poškodovala rafinerijo v severozahodnem mestu Tabriz.

Kljub izgubam, ki jih trpijo, Iranci ne kažejo nobenega zanimanja za premirje ali za pogajanja z Irakom. Ajatola Homeini poziva iranske vojske, naj nadaljujejo z napadi na iranske enote. Iran se bo boril, dokler ne bodo "brezvrni" Iranci zapustili iranske ozemlje, trdi ajatola.

Zahodni vojaški strokovnjaki pričakujejo, da mora kmalu priti do pomanjkanja bencina in drugih vojaških potrebščin v Iranu. Iranci si menda prizadevajo kupiti doma domestne dele za svoja letala, ki so ameriškega izvora, ter strelivo v zahodni Evropi in drugod, a brez uspeha. Iranci bodo imeli slične težave, ker je Sovjetska zveza, kot kaže, docela ustavila svojo dobavo vojaške opreme Iraku.

Kralj Husein

Jordanski kralj Husein je bil v Bagdadu na enodnevnem obisku pri iraškem predsedniku Saddamu Huseinu. Ko se je vrnil v Amman, je kralj podvel ukrepe v prid sosednje države, s katero v prejšnjih letih ni imel kaj

prijetnih oz. prijateljskih odnosov. S posebnim odlokom je kralj zaplenil vse tovornjake v državi. Ti tovornjaki bodo prevažali hrano in razno nevojaško opremo preko Jordana v Irak. Iranska letala so namreč zaprla edino pomembno irako pristanišče na Perzijskem zalivu, kar je otežilo prevoz tovora v Irak.

Kralj Husein je prvi voditelj kake arabske dežele, ki se je upal tako odkrito podpreti Irak v vojni proti Iranu. Kakšne bodo posledice, zaenkrat ni znano.

Iranski voditelji so že izjavili, da bodo napovedali vojno proti vsaki državi, ki bo pomagala Iraku. Upoštevajoč vzdušje v Teheranu, ni mogoče izključiti možnosti iranskih letalskih napadov na jordanska mesta.

Husein je rekel, da podpira Irak, ker je ta država nadomestila vlogo, ki jo je v prejšnjih letih zavzemal Egipt, in sicer v skupni arabski borbi proti Izraelu. Egiptski predsednik Anvar Sadat je opustil to vlogo in se celo pobratil z Izraelom, je dejal jordanski kralj.

Prvotno mnenje zahodnih opazovalcev, da bo iransko-iraska vojna kratkotrajna, je splahnelo. Sedaj govorijo šah nasprotno, da bodo spopadi morda trajali več mesecev ter da se bodo Iranci posluževali gverilскеga vojskovanja proti Irčanom.

Predsednik Carter nadaljuje s svojimi napadi na Reagana

CHICAGO, Ill. — Predsednik Jimmy Carter kritizira razne točke volivnega programa, ki ga zagovarja republikanski predsedniški kandidat Ronald Reagan.

V zadnjih dneh se Carter norčuje z Reaganovo trditvijo, da namerava kot predsednik prenesti razne programe zvezne vlade v pristojnost zveznih držav samih. S tem, trdi Reagan, bi zmanjšal vlogo zvezne vlade, hkrati pa bi bili omenjeni programi učinkovitejši in bi odgovarjali potrebam in željam posameznih zveznih držav.

Vse to je smešno, trdi Carter. Na nekem volivnem nastopu v milwauskem predmestu West Allis je predsednik dejal, da bi pomnila urresničitev Reaganovega predloga zvišanje davkov za štiričlansko družino kar za \$870.

Carter si pa ni vzel časa, da bi pojasnil poslušalcem, kako je prišel do teh podatkov.

V svojih govorih predsednik še vedno poudarja nevarnost, da bi se ZDA pod Reaganovim predsednikovanjem kaj kmalu zapletle v kakšno vojno. Reaganovci so ogorčeni nad Carterjem zaradi te trditve.

Darujte v tiskovni sklad Ameriške Domovine!

Iz Clevelanda in okolice

Prijateljsko srečanje—

V soboto, 11. oktobra, ob 7. zvečer priredi Društvo S.P.B. Cleveland prijateljsko srečanje ob 20-letnici prihoda v Ameriko in sicer v avditoriju pri Sv. Vidu. Vstopnice so po \$6 in jih boste lahko dobili tudi pri vходу v dvorano.

Fantje in dekleta—

V nedeljo, 12. oktobra, ob 7.30 zvečer bo prva folklorna vaja za fante in dekleta. Vaja se bo vršila v telovadnici šole pri Mariji Vnebovzeti. Dobrodošli so vsi, ki hočejo sodelovati. Za informacije se lahko obrnete na tel. št. 942-0395. Vaje za mlajšo in srednjo skupino pa se vršijo v torek in petek zvečer.

V Newburgu—

V soboto, 11. oktobra, priredi Klub slovenskih upokojencev v Newburgu-Maple Hts. večerjo in ples v Slovenskem narodnem domu na E. 80 St. Večerjo bodo servirali od 6. do 9. zvečer.

Prodaja krofov—

Clanice Oltarnega društva pri Sv. Vidu bodo prodajale svoje krofe v soboto, 11. oktobra, v društveni sobi svetovidskega avditorija.

Zopet g. Sivec—

Naš zvesti naročnik in dobrotnik, g. John Sivec, je daroval \$100 v tiskovni sklad Ameriške Domovine v spomin svoje pok. žene Ide. G. Sivicu se prav iskreno zahvaljujemo!

Dobitke so prejeli—

Na kosilu, ki ga je priredilo Društvo Najsv. Imena pri Sv. Vidu preteklo nedeljo, so prejeli dobitke sledeči: Bill Kozak, Marie Orazem, Charles Kikei, John Petrič, Ed Snyder, Bertha Krug, Lena Siewiorek in Bob Mills. Posebne nagrade so prejeli Vinoko Zakej, Sylvia Turk in Marija Zakej.

Odpoved—

Odbor Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. naznanja, da je odpovedal napovedano "Jadransko noč" z večerjo in plesom. "Jadranska noč" bi se morala vršiti v soboto, 11. oktobra.

Voinovich o davkih—

Sinoči je imel župan George V. Voinovich sestanek z uredniki in lastniki narodnostnih časopisov Clevelanda in etničnimi radijskimi napovedovalci. Voinovich je pojasnil, zakaj mestna uprava nujno potrebuje zvišanje dohodninskega davka od sedanjega 1.5 do 2% ter zakaj naj bi volivci mesta glasovali za predlog o 4-letni mandatni dobi za župana in mestne odbornike. Sestanek je bil v Sachsenheimu na 7001 Denison Ave. Od Slovencev sta bila navzoča urednik A.D. in g. Tony Petkovič.

Raznašalca iščemo—

Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca za E. 220, 222, 223, 236, 237, 245 ceste, Arms, Beckfort, Ivan in Nicholas avenije. Oglasite osebno v naši pisarni ali pokličite tel. št. 431-0628!

Raznašalca iščemo tudi za Naumann, Ivan, Arbor, Carol, Nicholas, Wilmore, Morris, Westport in Tracy avenije.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven

Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 112 Wed., Oct. 9, 1980

Ob 30-letnici prihoda v Ameriko

II.

CLEVELAND, O. — Ko je bila 24. junija 1945 ustanovljena Liga slovenskih katoliških Amerikancev, je prizadevanje v moralno in finančno pomoč beguncem začelo sistematično delovati. Ne smemo pa pri tem pozabiti organizacij kot Zveza slovenskih župnij v ZDA, ki je izdajala brošure v angleškem in slovenskem jeziku, v katerih je bil prikazan dejanski položaj v Sloveniji in Jugoslaviji, namreč da tam divja komunistična revolucija, ki izkorišča osvobodilno borbo naroda zlasti in samo za to, da uniči vsako opozicijo ob prevzemu totalne oblasti komunistične partije.

Brošure sta v glavnem pisala pater Bernard Ambrožič in msgr. Franc Gabrovšek. Ko jih sedaj beremo, moramo priznati, da so pravilno opisovali položaj v domovini. V Clevelandu je bil ustanovljen tudi Odbor stoterih, ki so si nadelo nalogo iskati sponzorje za begunce. Vsi ti zaslužijo našo iskreno zahvalo za njih poštreno delo in nesebično delo. Pa še mnogo drugih organizacij...

Po ustanovitvi Lige slovenskih katoliških Amerikancev sta začela dva slovenska clevelandška časopisa, Ameriška Domovina in Amerikanski Slovenec, uradno glasilo K.S.K. Jednote, objavljati pisma beguncev v taboriščih.

Prvo pismo je bilo objavljeno v Amerikanskem Slovincu 15. avgusta 1945, napisano 24. maja 1945 ameriškim rojakom iz Dobrove, podpisal A. Trnovc. (Po domače ime za Alojzija Ambrožiča, očeta sedanjega škofa v Torontu dr. Alojzija Ambrožiča.)

Dne 22. avgusta 1945 pa je Amerikanski Slovenec začel objavljati redno kolono Lige, v kateri so objavljali imena darovalcev — posameznikov in društev, pisma iz taborišč in poročila od doma.

Liga pa ni pomagala samo za preseljevanje v Ameriko, ampak vsem slovenskim beguncem, ki so se kamorkoli izseljevali. Amerikanski Slovenec je 18. februarja 1948 objavil, da je prvi transport Slovincov odšel v Argentino 20. januarja 1948 z zahvalo ameriškim Slovincem: "Prave te transportov so se mogle izvesti z vašimi darovi, ki ste jih izročili Ligi slovenskih katoliških Amerikancev. Vaš denar je bil skrbno uporabljen za pomoč beguncem-rojakom, da pridejo do dela in kruha."

Administrativno delo pri Ligi je začel v jeseni

1947 prevzel dr. Miha Krek. Na seji Lige 7. marca 1948 je Rt. Rev. Msgr. Vitus Hribar na sestanku Lige v Collinwoodu predstavil dr. Miha Krika, ki je potem preko ene ure govoril o grozotah državljanske vojne v naši stari domovini.

V dnevih 4. in 5. marca 1948 je bilo v Washingtonu veliko zborovanje Amerikancev iz Srednje in Vzhodne Evrope. Ligo sta zastopala Anton Grdina in dr. Miha Krek. Na

Anton Grdina

tem sestanku so razpravljali o zakonskem predlogu Refugee Bill in o skupnem nastopu, da bo zakon sprejet.

Dr. Krek je potem pisal vplivnim osebam — kongresnikom, senatorjem in cerkvenim predstavnikom ter jih prosil, da pomagajo, da bo zakon čimprej sprejet. Takratni guverner države Ohio, Frank Lausche, je zastavil svoj močan vpliv pri političnih predstavnikih v Washingtonu, da glasujejo za zakon.

Liga se je medtem že pripravljala, da se pravočasno vse uredi za vseljevanje in sprejem beguncev. Dne 14. aprila 1948 je bil v Amerikanskem Slovincu objavljen poziv ameriškim Slovincem: "Pomagajmo našim bratom in sestram, da pridejo v Ameriko! V vsaki slovenski naselbini naj se nemudoma skličejo sestanki Lige. Zborovalci naj sklenejo resolucije in nemudoma naj telegrafirajo senatorjema vsake države, naj podprejo in glasujejo za Wiley Bill with Ferguson Amendment, da se dovoli 200.000 beguncem vseliti v Ameriko. Te brzojavke je treba poslati iz vseh slovenskih naselbin. Pošljite na pisarno Lige: dr. Miha Krek, Cleveland, Ohio, neumudoma podatke o sponzorjih."

Dne 7. julija 1948 je Amerikanski Slovenec objavil, da je prišel v Ameriko ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. 21. julija 1948 so slovenski časopisi že objavili, da je zakon o vselitvi beguncev bil sprejet.

Škof dr. Gregorij Rožman je bil že 1. avgusta 1948 glavni maševalec na velikem KSKJ dnevu v Jolietu, Ill. Zahvalil se je ameriškim Slovincem, Ligi slovenskih katoliških Amerikancev, KSKJ in vsem, ki beguncem pomagajo.

Škof je bil ob tej priložnosti povabljen na glavno sejo K.S.K. Jednote 2. avgusta 1948. Zahvalil se je za vso podporo in razumevanje. Glavni odbor K.S.K. Jednote je namreč leta 1947 ponudil, da sprejme sponzorstvo za škofovo naselitev v ZDA.

V Amerikanskem Slovincu je bil 18. avgusta 1948 objavljen značilen uredniški članek: "Pred velikimi dogodki za K.S.K. Jednoto." — V srečanju nam nekaj pravi, da pomeni prihod ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana med ameriške Slovence tak močan, iskren in splošen razmah v našem verskem, narodnostnem pojmovanju in udejstvovanju, kakršnega še nismo doživeli. To pomeni med drugim tudi novo življenje v naši Jednoti.

Urednik je pravilno sklepal. K.S.K. Jednota je po prihodu beguncev dobila več tišč novih članov, Ameriška Domovina nove naročnike, slovenske fare so se povečale z novimi farani.

Čim je bil zakon o vselitvi beguncev v ZDA sprejet, sta slovenska časopisa v Clevelandu Ameriška Domovina in Amerikanski Slovenec začela objavljati imena beguncev v posameznih taboriščih, ki iščejo sponzorje, ker nimajo sorodnikov v Ameriki. Tudi v Evropi se je IRO začela pripravljati za organizacijo prevoza beguncev v ZDA.

Jaz sem bil zaposlen pri IRO in sem bil poklican na tečaj IRO v Hanover, severna Nemčija, kjer smo preštudirali proceduro in predpise za vselitev v Ameriko. Zgodaj spomladi 1949 sem bil prestavljen v veliko tranzitno taborišče Grohn pri Bremerhavenu, preko katerega so nato šli vsi transporti za Ameriko.

Pisarne so bile prazne, brez miz in stolov in pisalnih strojev. Ko smo za silo organizirali pisarne, je že prišel meseca marca ali začetkom aprila 1948 prvi transport beguncev za prevoz v ZDA.

Ko o vsem tem poštrenovalnem delu ameriških Slovincov za pomoč beguncem pred dobrimi 30 leti sedaj premišlujemo, se moramo s hvaležnostjo spomniti imen kot Anton Grdina, msgr. John Oman, Jaka Debevec, Louis Oblak, Jože Grdina, Mary Zupancič, Mary Hochevar in nešteto drugih.

Od članov prvega odbora Lige slovenskih katoliških Amerikancev še živijo msgr. Matija Butala v Jolietu, Mary Polutnik v Lorainu, Ohio in Mary Marinko v Clevelandu. Med nami še imamo tudi Rev. Julija Slapšaka pri Sv. Vidu v Clevelandu, ki je takrat s svojimi članki v slovenskih katoliških časopisih odločno pomagal slovenskim beguncem v Evropi.

Ogromno pisarniškega dela za prihod beguncev v ZDA stala vršila dr. Miha Krek in gospa Amalija, ki še živi v Kanadi. Vseh enostavno ni mogoče navesti, ker bi seznam imen obsegal več strani.

V zahvalo prizadevnega dela ameriških Slovincov v pomoč beguncem in vsem sponzorjem prireja Društvo SPB Cleveland družabni večer v soboto, 11. oktobra 1980 v avditoriju sv. Vida v Clevelandu.

Večerjo bodo začeli servirati ob 7. uri zvečer. Ob 8.30 bo serviranje za nekaj časa prekinjeno za kratek program. Nastopila bo skupina folklorne organizacije KRES, skupina Mladih harmonikarjev, nato bo goste pozdravil prof. Vinko Lipovec s kratkim obujanjem spominov na čase pred 35 leti, za zaključek bo zapel moški zbor pod vodstvom Rudi Kneza.

Po programu bodo zapoznelim zopet servirali večerjo. Za ples in zabavo bo igral JASMIN, orkester naših mladih muzikantov.

Vstopnice so po \$6 in jih lahko dobite pri članih odbora Društva SPB, v Baragovem domu in še pri vходу v dvorano. Servirali bodo goveje ali svinjsko pečenko.

Ta večer bo lepa priložnost, da se javno zahvalimo vsem našim dobrotnikom, katerim moramo biti hvaležni, da niso pozabili na nas, ko smo najbolj potrebovali njihove pomoči.

Jože Melaher

Novi župnik svetoštetanski, bod' pozdravljen!

BERWYN, Ill. — Novi župnik, bod' pozdravljen! tako so zapeli pevci pri Sv. Štefanu pred deseto mašo v nedeljo, 28. septembra. Fara sv. Stefana v Chicagu je dobila ta mesec novega župnika p. dr. Vendelina Spendova.

Pater Vendelin ni tujec v naši fari, saj je bil veliko let tu kot pomožni župnik. Kot tak dobro pozna farno, probleme in težave, ki jih ima vsaka fara, tudi svetoštetanska.

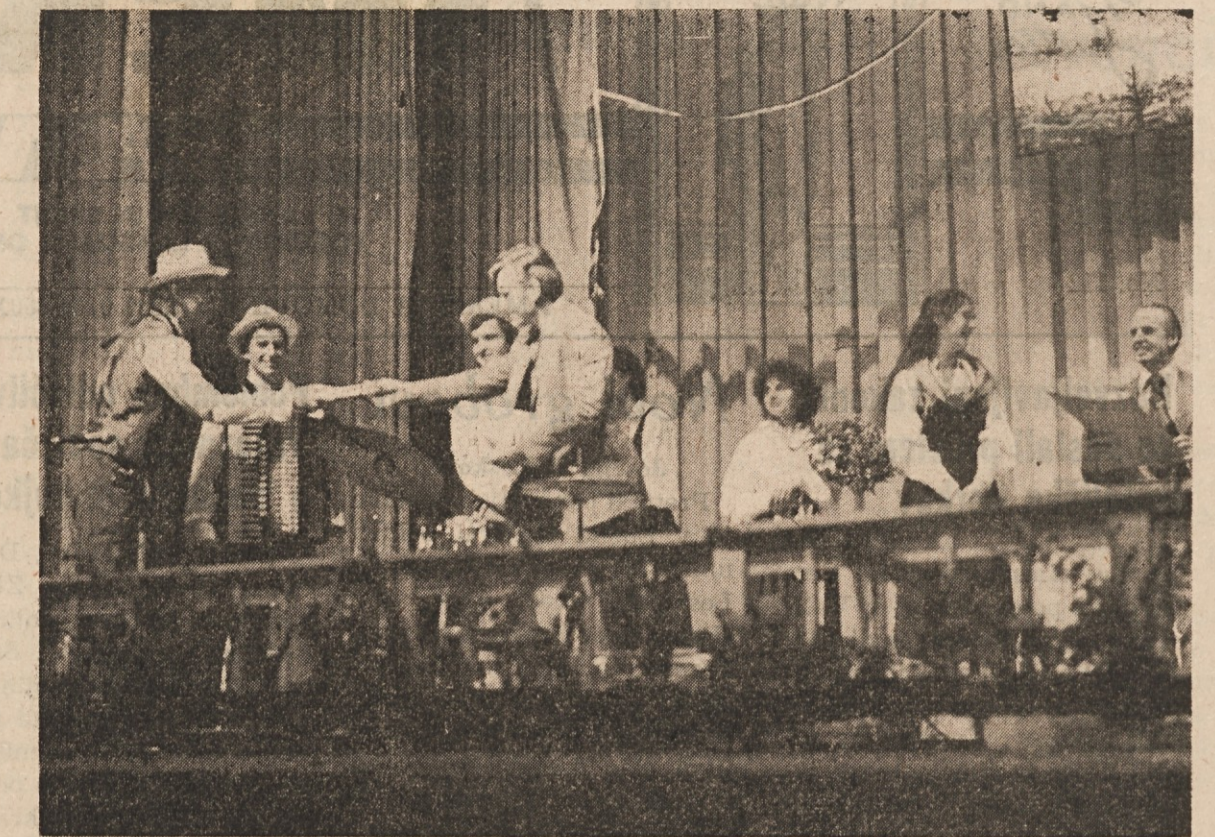
V nedeljo, 28. septembra, se nam je pri slovenski maši predstavil kot novi župnik. Med mašo je imel zelo lep nagovor na farane kakor tudi na vodstvo in učence slovenske sobotne šole pri fari.

Zelimo, da bi se p. Vendelin dobro počutil med nami ter njegovo delo za dobrobit fare rodilo obilne sadove. Dolžnost nas faranov pa je, da ga pri tem delu podpremo vsak po svojih močeh. Tako se bo fara sv. Stefana še naprej razvijala in napredovala.

Kot pričetek slovenskega festivala, ki se je vršil preteklo soboto, 4. oktobra, je bil 23. septembra festival v centru mesta Chicaga, na Daley Plaza. Po pozdravnih besedah zastopnice ge. županje, je pozdravil navzoče predsednik SARK dr. Ludvik Lestkovar ter predstavil harmonikarje iz Waukegana. Ti slovenski harmonikarji so otvorili festival z lepimi slovenskimi melodijami in petjem. Ga. Corinne Leskovar je predstavila peselce Slovenskega radijskega kluba, male in velike. Nastopili so z več točkami ter želi velik aplavz publike.

Veliko število slovenskih rojakov iz Chicaga in okolice je prišlo za to priliko na Daley Plaza, med udeleženci smo videli tudi Vito Marzul-ol, aldermana 25. varde, v kateri se nahaja slovenska naselbina. Lepe slovenske melodije harmonikarjev, petje in narodni plesi so privabili tudi večje število drugih Čikažanov, ki so se pridružili številnim slovenskim udeležencem.

Kosilo v svetoštetanski dvorani, ki ga je serviral Slomškov krožek pri Sv. Štefanu, je nad vse dobro uspel. Dvorana se je napolnila, vse mize so bile zasedene. Ljudje so po kosilu še dolgo posedeli pri mizah v prijateljskih pogovorih. Skozi leta

G. JOŽE CAH IZROČA DARILA SLOVENSKO-AMERIŠKEGA PRIMORSKEGA KLUBA GOSTOM IZ OPČIN PRI TRSTU. — Na koncertu "Galebov" in "Mavrice", ki je bil v avditoriju pri Sv. Vidu v Clevelandu v nedeljo, 28. septembra, je Primorski klub podaril majhno spominsko darilo vsakemu izmed nastopajočih in njih voditeljem. Na skrajni desni je dr. Karl Bonutti, predsednik Primorskega kluba.

so kosila v farni dvorani dobila velik sloves, kar je gotovo tudi velika zasluga dobrih in izkušanih slovenskih kuharic!

Ludvik Jelenc

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, WIS. — Pri evropskih narodih je mesec oktober že v davnih časih dobil ime vinotok ali vinski mesec. Na Slovenskem so mu dali tudi ime "kozoprsnik."

Oktober je prvi jesenski mesec, zato si moramo preskrbeti z zimsko obleko in drugimi stvarmi. Jesen je za nekatere čas strahu, tesnobe in zaskrbljenosti, kajti kratki dnevi, dolgi večeri in noči, dež in veter ne obetajo nič dobrega.

To velja posebno za nas starejše ljudi. Da se izognemo temu temnemu jesenskemu mišljenju moramo imeti močno voljo, misliti pozitivno in ne se vdajati lenobnemu in apatičnemu življenju.

Tu v Ameriki imamo TV, časopise, knjige, telefone, imamo več prijateljev in znancev, kot si mislimo. Zahvali Boga, kadar se zjutraj živ in zdrav zbudiš! Zavriskaj na glas, zasmej se na široko in lažje Ti bo prenašati življenske tegobe v jeseni in zimi! Zelim vsem lepo in lahkotno jesen!

Pred kratkim se je od nas za vedno poslovila 73-letna rojakinja Marion Murray, rojena Kušljan. To ime je bilo pred mnogimi leti v slovenski zajednici zelo znano in cenjeno. Pokojno Marion sem spoznal takoj, ko sem prišel v Ameriko po drugi svetovni vojni.

Takrat je bilo v Milwaukeeju precej naših ljudi, ki novim emigrantom niso bili naklonjeni. Pokojna Marion pa je imela za nas vedno pripravljen smehljaj na obrazu in prijazno besedo. Že mnogo let je bila vdova in pomrla so razen enega brata vsi njeni domači.

Zaposlena je bila v modnem oddelku trgovine Boston. Bila je članica republikanske stranke v 27. volivnem okrožju. Pred šestimi leti je radi

osamelosti in boleznimi izbrala življenje v domu za ostarele Sv. Josepha, kjer je po težki operaciji tudi umrla.

Pogrebna maša je bila v kapeli St. Josephata, kjer so se njene sovrstnice in nekaj prijateljev lahko poslovili od pokojne Marion. V grob smo jo položili na pokopališču Mt. Olivet. Počivaj v miru draga Marion, naj Ti bo lahka ameriška gruda!

O slovenskem narodu je znano, da se rad tožari. Slovenci so se tožarili za nepomembne stvari, tožarili so se za ped zemlje, tožarili so nesramne dolžnike in tožarili so oduro. Slovence pa so največ tožile na sodišču radi razžaljenja časti in obrekovanja. Na raznih sodiščih pa so sohniki delili pravico tako, da so eni jokali, drugi pa smejali.

V Ameriki pa danes ni nič boljše, marveč je veliko slabše. Tu državljan ali organizacije najprvo protestirajo in potem tožijo. Dobijo zgovornega advokata, v starem kraju imenovan tudi "jezični dohtar", in ta jim pove, ali je tožba zakonita ali ne. V Ameriki tožijo državo, vlado, ministre, tožijo guvernerja, župana, policajce, gasilce.

Mož toži ženo ali obratno, otroci tožijo starše, tožijo homoseksualce, skratka tožari se vse, kar leze in gre.

Advokati, zastopniki resnice, iščejo na sodišču pravico, če ne uspejo, jezo protestirajo trdeč, da je ta zakon "Unconstitutional", še več, trdijo, da je sodnik rasist, sovražnik žensk in nevreden deliti državljanom pravico.

Tožilci z advokati ne iščejo samo pravice, temveč zahtevajo denarno odškodnino, ki gre večkrat v milijonsko vsoto. Tudi v Ameriki velja stara resnica, da se zmagovalci na sodišču, v športu, v vojski in v politiki, smehljajo, porazeneci pa jeze in jokajo.

Večkrat si sprašujem, zakaj ima "gospa Pravica", držeč tehniko v roki, prekrete in zavezane oči? Mar zato, da ne vidi, kako je mnogokrat resnica in pravica ogoljufana in ponižana!

Ze pred mnogimi leti so se v Evropi nekatere korajžne feministke borile za enakopravnost z moškimi. Imele pa so težke trenutke, kajti proti tem ženskam so bili ostri nasprotniki med političnimi voditelji, gospodarskimi in tudi kulturnimi, med njimi pisatelji in filozofi kot Schopenhauer, Nietzsche, Strindberg in drugi.

V ženi so videli nevarno čutno bitje, ki je polno prevare in zlobe. To pojmovanje je

v bistvu vsebovalo močna erotična doživetja, ki so se v duhovnem življenju tega časa osredotočila v določenih tipih žena. Naj omenim le "Salome," tip ženske, ki sta jo obdelala O. Wilde in H. von Hofmannstahl, glasbeno pa R. Strauss. Erotična Salome je prehajala celo v območje morbidnosti in cinizma.

Surovost in brezsrčnost nekaterih žensk smo v drugi svetovni vojni internati in ujetniki, posebno v Nemčiji pa tudi doma v bratomorni revoluciji, občutili na lastni koži. Do danes pa so ženske preskočile ogromen prepad in so v svoji borbi za enakopravnost dosegle velik uspeh. V mnogih evropskih državah, posebno pa v Ameriki so ženske po zakonu enakopravne v vsem.

Da pa bo radi spolne razlike boljše polovica mnogokrat razočarana je povsem razumljivo. Skrajna ženska organizacija NOW in njene voditeljice se danes ne bore le za enakopravnost, ki jo že imajo, marveč se borijo za politično in gospodarsko oblast.

Vemo, da je še mnogo držav na svetu, kjer so ženske sužnje in na voljo moški pohoti in surovosti. Tja bi morale iti ameriške feministke in se boriti z njimi zaboljšanje ženskega položaja in enakopravnost s tamkajšnjimi moškimi.

Politična volilna borba predsedniških kandidatov, J. Carter, R. Reagan in J. Anderson in še nekaj senatorjev in kongresnikov, je v polnem teku. Drug drugemu perejo umazano perilo. Ko je bila prva TV debata med R. Reaganom in J. Andersonom, sta bila oba zelo previdna in zmerna. Če bi bil pri debati navzoč predsednik J. Carter bi bil razgovor bolj oster in zato mnogo bolj zanimiv.

Po zadnjih statističnih podatkih na TV in v časopisu, guverner R. Reagan močno vodi pred J. Carterjem in J. Andersonom. Po mnogih razgovorih z našimi ljudmi obojega spola, sem prišel do zaključka, da bodo naši volilci in volilke, posebno mlajša generacija za veliko večino glasovala za guvernerja Ronalda Reagana in podpredsednika G. Busha.

Torej na volilni dan v torek, 4. novembra, pojdite vsi na volišča in glasujte za predsedniškega kandidata, guvernerja Ronalda Reagana in podpredsednika G. Busha!

Kupujte pri trgovcih, ki oglašujejo v tem listu! Svoji k svojim!

SLOVENSKO-KANADSKI SVET vabi na AKADEMIJO

da skupaj proslavimo "29. OKTOBER",
praznik slovenske svobode.

Akademija bo v nedeljo, 26. oktobra 1980, v dvorani Brezmadežne s čudodelno svetinjo takoj po koncertu Marijinih pesmi (ob 6. uri zvečer).

PROGRAM:

Beseda zgodovine nas bo učila...
Slovenska pesem bo budila narodna čustva in zavednost...
Beseda naših pisateljev in pesnikov nam bo kazala pot...
Melodije bodo vžigale slovensko plemenitost...
Beseda sedanosti bo dajala up za bodočnost...

Program so pripravili:

"Fantje na vasi"
Pianist g. prof. Jože Osana
G. Blaž Potočnik s pevčki
Slovensko gledališče

Po programu se bo odprl bar, goste pa bomo postregli s prigrizkom. Stroške bomo krili s prostovoljnimi darovi; zanje in za obilno udeležbo se priporoča

Pripravljajni odbor

Resna priprava mladih na življenje je naša skupna odgovornost in naloga

Novo šolsko leto se je začelo. Osnovne šole, z njimi seveda tudi sobotne ali nedeljske slovenske šole, za katere skrbe v prvi vrsti starši solooobveznih otrok, so zadnje dni odprle svoja vrata. Za tiste, ki stopajo prvič v te šole, je to velik dogodek v njihovem življenju, za starše pa nova skrb in obnem velika odgovornost, če se seveda resnično zavedajo svojih temeljnih dolžnosti, katere imajo pred svojo vestjo in pred svojim narodom glede svojih otrok. Sicer pa se moramo prav vsi zavedati, da šola ne samo izobrazuje, marveč da v prvi vrsti vzgaja mladi rod, ki bo za nami prevzel vse naše tozadevne odgovornosti. Dobra vzgoja in solidna izobrazba sta najlepša in najdražja dota, katero morejo dati starši, vzgojitelj in sploh vsa naša narodna skupnost svoji mladini.

"Družina", osrednji slovenski starokrajški verski tednik, katerega dobro poznamo tudi mi, ki smo raztreseni širom po vsem svetu, je posvetila svojo številko od 7. septembra 1980 mladinskemu vzgojnemu problemu slovenske mladine polnih sedem strani. Kaj takega "Družina" doslej še v nobenem letu ni storila tako obširno. Pa je bilo, in je tudi še danes potrebno, za njih v starem kraju, kakor tudi za nas slovenske izseljence, le da moramo mi v izseljenstvu k temu dodati še drugo važno zadevo, namreč narodnostno vzgojno dolžnost, ki jo imamo do svoje mladine.

Omenjena številka "Družine" je polna bogatega mladinskega vzgojnega gradiva. Toliko strokovnjakov, zlasti iz vrst mladega in srednjega rodu, se doslej še nikoli ni istočasno oglasilo in to kar s sedanjim metropolitom slovenske Cerkve in ljubljanskim nadškofom dr. Alojzjem Šuštarjem na čelu.

mi je dal nekoč moj komandant domobranske čete, zandarmerijski major Fortuna, rekoč: "Maks, bolje je malo krivega izpustiti, kot nedolžnega obsoditi."

Se danes se držim tega pregovora. Ne obsojam, pa nimam preveč čistiti pred svojim pragom. Bolj vpliven je tisti, kateri molči, kot pa tisti, kateri preveliko govori in preseda ljudem...

(Dalje)

DEKLETA POJEJO. — Pevski tercet "Mavrica" poje na koncertu v svetovidskem avditoriju, dne 28. septembra. Na sliki so z leve proti desni: Barbara Skerlavaj, alt; Eva Zoghi, drugi sopran; Marta Fabris, prvi sopran. V ozadju je bobnar pri "Galebih", Marjan Skerlavaj.

MAKS SIMONČIČ:

Spomini iz begunskega življenja

XIV.

Naše življenje pa ni bilo brez zaprek, nesreč in neprijetnih dogodkov, zato pogledimo v temnejšo stran, brez katere niti naše življenje ni moglo biti.

V taborišču je bil Poljak, mož srednjih let. Zamišljen, za vsakim vogalom je videl temno senco. Spoznal sem se z njim naravno, saj sva oba stanovala pod istim ograjenim prostorom.

Pravil mi je nekoč, da ga skrbi, ker ga preganjajo zaradi sodelovanja z Nemci med vojno. Povedal mi je tudi o grozljivem pismu, katerega je dobil. Nisem ga videl, toda v pripovedovanju je bil stvaren in je obtožbo zanimal. Svetoval sem mu, naj nikdar ne hodi v mesto brez spremstva. To je bilo pravzaprav vse, kar sem lahko storil zanj.

Nekega dne so pogrešali njegovo prisotnost pri obedu. Drugi dan so Italijani prinesli vest, da so našli obešenca na hrastavem drevesu. Naši so ga prepoznali — bil je oni Poljak (imena se ne spominjam).

Je-li ta mož storil to strasno dejanje z odvzemom lastnega življenja iz strahu ali zmedenosti? Je bil morda kak drug "pomočnik", kateri mu je skrajšal življenjske ure? Na ta vprašanja niti italijanska policija ni imela odgovora. Samo eden je, On ve. Bil je begunec, sirota, kot deset in deset tisočev drugih. Bil je eden nesrečnih, kateri ni vedel za končno uro, bil je brat iz vrst protikomunističnih vej bratskega poljskega naroda...

Naslednji dogodek je imel mesto sredi veleceste pred vrati našega taborišča. Mlad srbski rojak je prečkal cesto, da si kupi svežega sadja na stojnici, katera je bila postavljena na drugi strani ceste. Brezobziren avtomobilist ga je v hitri vožnji pregazil in ubil.

Dolgotrajne preiskave so potem prišle pred sodišče. Ne vem, kak je bil konec, predolgo se je vlekla zadeva, jaz sem med tem odpoval v ukrvčevalno taborišče za severno Ameriko. Zginila je stojnica, zginilo je njegovo truplo iz taborišča, toda topel

spomin je spremljal mrtvega še dolgo časa. Tudi on je bežal daleč od svojega doma, da je našel peščico zemlje, kjer lahko počiva njegovo truplo v miru...

V naslednjem dogodku pa sem bil prizadet sam osebno, ko sem potoval v Rim na komando IRO organizacije po opravkih.

V Neaplju sem prisedel pektorici italijanskih potnikov. Nisem se vmešal v pogovor, dokler me ni nekdo navzočih vprašal, kdo sem in od kod. Razložil sem položaj, saj sem bil opremljen z angleškimi in italijanskimi uradnimi dokumenti.

Ko se je pogovor sukal okoli moje rojstne domovine, je nenadoma skočil prisednik proti meni in me zgrabil za ovrtnik srajce.

Strgal sem se mu iz rok in zbežal na hodnik vagona. Poklical sem tajno policijo na pomoč in oba sva bila legitimirana. Hitro se je končala zadevica. Ubogi mož je nekoč videl fotografijo v časopisu, kako so Jugoslovani pretepili nekega italijanskega, vračajočega se vojaka, na poti domov, in je zato hotel stresti jezo nad menoj.

Nisem napisal to zadevico, da bi zbudil kako osebno pozornost, resnica pa je bila, da smo bili "Slavi" — tako so nas nazivali — osovraženi in nezaželjeni in si moral paziti, s kom imaš opravka!

Sedaj pa bolj mastno zadevico...

Naš blagajnik, kateri je izplačeval vse zaposlene, od Italijanov pa do zadnjega begunca-zaposlenca, je bil po rodu Albanec. Brijten, razgleden in več jezika, da si ga težko prepoznal, da ni po rodu res Italijan.

Imel je opravka z milijoni denarja, katerega je izplačeval enkrat mesečno. Prav tako je imel svoj avtomobil, katerega je šofiral osebno. Bilo je tri dni po začetku meseca, ko se še ni pojavil v taborišču. Strah, da se mu ni kaj pripetilo, je vzela italijanska policija v pregled.

Bilo ni njega tudi po preiskavi in ne denarja. Odpejljal se je na dolge počitnice s ponarejenimi dokumenti in denarjem. Kam? Bila je uganika, dobili ga niso, prav

tako ne denarja. Koliko je bilo takrat gotovine v njegovih rokah, ne vem, vem pa, da so bili težki milijoni italijanskih lir. Za 650 lir si lahko kupil ameriški dolar...

Nekoč mi je pisal rojak in me spraševal, kako je bilo v taboriščih, ko so odjadrali v Argentino. Sedaj bo dragi prijatelj lahko čital že dolgo obljubljeno resnično zgodbo. Le nekaj je bilo značilnega, da je IRO komanda potem za silo kar dobro plačevala svoje zaposlene.

Italijani so bili po zmožnosti in delu plačani od 350,000 lir pa do pol milijona lir na mesec. Naše begunske plače pa so prišle z 8,000 lir pa do 45,000 mesečno. Številke so velike, pogledimo pa, kako si lahko zapravil ta denar in kaj si lahko kupil zanj?

Za kilogram dobrega belega kruha sem plačal 100 lir, škatla ameriških cigaret je bila od 180 do 220 lir (za 20 komadov), dvosobno stanovanje s pritliklinami, toda brez vode, elektrike in goriva, od 100,000 do 150,000 lir mesečno. Višina cene je zavisela, v katerem kraju si vzel najemino.

Naročil sem obleko po meri. Lepa, trpežna, dobro blago 25,000 lir itd. Visoko ceno je imelo meso, posebno pa zdravila, katera je predpisal zdravnik. Cene za zdravniške privatne preglede pa so bile bajne...

Imeli smo tudi velike težave s policijo in karabinjerji. Razne države so iskale po taboriščih neke vrste "politične zločince", kateri bi se morali vrniti na zahtevo in na podlagi obremenilnega gradiva.

V to kategorijo so spadali predvsem hrvaški ustaši in pa slovenski primorski rojaki, kateri so prej pripadali pod Italijo in bili včlanjeni v fašističnih organizacijah. V našem taborišču je bilo veliko teh "iskancev", a kljub temu niso nikdar nobenega našli.

Naš komandant je dal na znanje italijanskim oblastem: Kraj, to je taborišče za obzidjem, se smatra za ameriški teritorij in iz tega okolja ne more biti odpeljana nobena begunska oseba brez njegove vednosti in dovoljenja. Bilo je tako: on je bil komandant taborišča — mi pa njegovi pomočniki...

Kadar se je kaj takega zgodilo v taborišču, sem se spomnil opomina, katerega

Katoliška vzgoja je odgovornost vsakega katoličana

Msgr. Paul E. Curran, novi vikar za katoliško vzgojo nadškofije v Philadelphiji, je v intervjuju z urednikom "Catholic Standard and Times", glasilo philadelphijske nadškofije, govoril o pomembnosti katoliške vzgoje: "Mi moramo stalno poudarjati, kakor je javna vzgoja odgovornost vsakega državljanca, tako je katoliška vzgoja odgovornost vsakega katoličana. Katoliška vzgoja je poleg šolskega pouka tudi oblikovanje osebnih značajev. Ali se katoliški starši sploh zavedajo, koliko prikrasajo svoje otroke, če niso vzgajani v katoliškem okolju?"

Msgr. Curran je pohvalil izredno požrtvovalnost katoliške skupnosti, da kljub visokim stroškom zmore vzdrževati katoliške šole in je že čas, da upravičeno zahteva od federalne vlade v Washingtonu: "Mnenja smo, da nam pripada primeren delež od naših davčnih dolarjev za javno šolstvo." Zato se moramo nenehno prizadevati, da bo kmalu uzakonjen zakon, da bodo šolske pristojbine (tuition) za privatne šole priznane kot davčni krediti.

Senat je lansko leto ovrgel tozadevni zakonski predlog. Msgr. Curran upa, da bo tak

zakon vendarle kmalu odobren, toda potrebno bo še precej prepričevanja naših predstavnikov v Kongresu in Senatu, da ga bodo odobrili. Katoliško šolstvo je zaradi stalnega naraščanja izdatkov v precejšnjih finančnih težavah, vendar jih z veliko požrtvovalnostjo staršev še zmaguje, toda katoliška javnost pričakuje, da država uvidi nujnost rešitve do upravičenih davčnih olajšav za stroške šolanja v katoliških šolah. V prvi dobi naseljevanja v tej deželi so farne šole prve nudile otrokom novonaseljencev šolski pouk, ko državni aparat še niti ni bil dobro organiziran. Država ničesar ne prispeva k šolanju v privatnih šolah, a ima neprecenljive koristi od državljanov, ki so svojo kvalitetno izobrazbo prejeli v privatnih šolah.

In končno, če bi vsi učenci in študenti, ki sedaj obiskujejo katoliške in druge privatne šole, nenadoma prestopili v državne javne šole, jih te niti ne bi mogle vseh sprejeti. Trdovratno odklanjanje kakršne koli državne pomoči katoliškim in privatnim šolam moremo torej prej tolmačiti kot nestrpnost, kakor pa enaka pravica za vse, kar vsem enako jamči naša ustava.

Poslanica papeža Janeza Pavla II. konferenci za Evropsko varnost v Madridu

Vatikan — Papež Pavel Janez II. je poslal nujni poziv 35 poglavarjem držav, ki bodo zastopane na konferenci v Madridu, da proučijo kršitve določb Helsinške pogodbe.

Natančno besedilo papeževe poslanice še ni bilo objavljeno zaradi diplomatske procedure. Vatikanski viri poročajo, da poslanica v glavnem vsebuje papežev poziv o spoštovanju človekovih pravic, kar vključuje tudi popolno versko svobodo.

Konference v Madridu se bodo udeležili tudi zastopniki ZDA in Kanade ter vseh evropskih držav razen Albanije. 10. septembra so se že pričeli sestanki pripravljajnih odborov, glavna konferenca pa se bo pričela 11. novembra v Madridu, Španija.

Papežovo poslanico je sprejel tudi predsednik ZDA Jimmy Carter, Namen konference, v Madridu je, da proučijo številne pritožbe glede kršenja človekovih pravic, kar je med drugim vsebovano v določbah

Helsinške pogodbe, katero je leta 1975 podpisalo 35 držav. Pričakujejo, da bodo razprave precej ostre.

MALI OGLASI

Med NAPRODAJ!

Dober domač napredaj! Pokličite in ga bom pripeljal ali pa pridite osebno. Kličite 531-1549.

(112-115)

ZA OSKRBO

Gospodinja ali zakonskega para iščemo za oskrbo dveh majhnih otrok. Poleg plače nudimo lastno sobo, kopalnico in TV. Priporočila potrebna. V Bratenahlu, O. Kličite 761-1424.

(112-115)

Upper suite. Redecorated. Heat and light furnished. Superior west of 55th St. Tel. 361-6612

(112-115)

EUCLID

6 room single, 1½ bath, double attached garage, new drive, carpeting, kitchen. Completely redecorated.

731-0773

(110-113)

INSIDE - OUTSIDE WORK

Redecorating, painting, repairs of all kinds including plumbing & roofing. Call 431-7240

(108-113)

Apartment For Rent

Parkgrove area. 3 rooms, 3rd floor, with garage. Stove, refrigerator and carpeted. Call 531-3229

(109-112)

For your problem home - roof, porch, steps, paint (exterior, interior) call 681-0683 anytime. Estimates free. (x)

NAPRODAJ

Lep bungalov s 3 spalnici, dnevno sobo, jedilnico in kuhinjo. Razdeljen klet in lep, velik vrt. Kličite 486-1451

(111-118)

Furnished Room

Mature sober gentleman. E. 222 St. area. 531-4515.

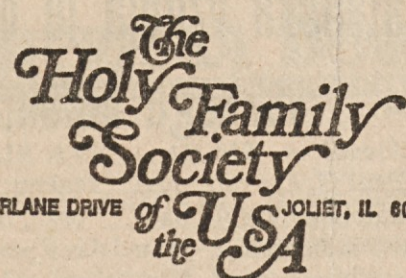
(111 to 117)

Delavci pri napolnjeni najbolj radodarni

Casopis "Bartender" je nedavno objavil podatke o napolnjeni v gostinskih lokalih. Najmanj napolnjen dajejo, kot poroča "Bartender", zdravniški, odvetniški in bankirski, največ pa oni, ki so zaposleni v frizerskih in lepilnih salonih, v gostiščih, in ročni delavci na splošno.

Žrtvujemo se za svoj tisk, ohranimo naš slovenski list Ameriško Domovino!

J. S.

ONE FAIRLANE DRIVE JOLIET, IL 60434

Since 1914...

... the Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your Society has offered the finest in insurance protection at low non-profit rates to Catholics only

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a Society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

- Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
- Scholarships for young women aspiring to become nuns
- Additional scholarships for needy boys and girls.
- Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
- Bowling, basketball and little league baseball.
- Social activities.
- Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba sv. Družine

Officers

President	Joseph J. Konrad
First Vice-President	Ronald Zefran
Second Vice-President	Anna Jerisha
Secretary	Robert M. Kochevar
Treasurer	Anton J. Smrekar
Recording Secretary	Nancy Osborne
First Trustee	Joseph Sinkovec
Second Trustee	Frances Kimak
Third Trustee	Anthony Tomazin
First Judicial	Mary Riola
Second Judicial	John Kovas
Third Judicial	Frank Toplak
Social Director	Mary Lou Golf
Spiritual Director	Rev. David Stalzer
Medical Advisor	Joseph A. Zalar, M.D.

THE HOLY FAMILY SOCIETY OF THE U.S.A. Minutes of the 21st General Convention

SUNDAY, AUGUST 24, 1980

The Supreme Officers and Delegates of the Holy Family Society gathered at the William Tell Inn, Room 729, Tower Hall, U.S. Routes 66 and 45, LaGrange, Countryside, Ill. 60525, the site of the Society's 21st General Convention, on Sunday, August 24, 1980 at 12:45 P.M.

The LaGrange Room was filled with tables vested in white cloths and provided a solemn setting for our new Spiritual Director, Rev. David Stalzer, to begin the convention with a mass at 1:00 P.M.; with all the officers, delegates and friends joining in prayer and hymns for a fruitful convention.

After mass the delegation was served rolls and coffee and a short break was enjoyed before the official start of the convention.

At 2:00 P.M., with the strike of the gavel, our President, Joseph J. Konrad, called to order the 21st General Convention of the Holy Family Society.

The invocation, given by Father David Stalzer, followed the opening of the convention. Father Stalzer proceeded:

"Let us pray, God our Understanding and Loving Father, we ask that we gather this afternoon, as your people, as brothers and sisters in our Lord Jesus Christ. May you send your Holy Spirit upon all of us, to enlighten our minds, to open our hearts, to experience your love and to be willing, wise and prudent in spreading and sharing that love with one another. We ask that you give us the strength and courage to follow the mission given to us by Christ, to go to all the world and tell them the good news. We ask this in the name of Jesus, Our Lord, Amen."

After the invocation, our President led the officers and delegates in the Pledge of Allegiance to the flag and then presented his welcoming address to the Convention.

Father David, Officers, Delegates, Alternates and dear Friends:

Welcome to the 21st General Convention of our Holy Family Society.

As President of your Society, I have the honor, privilege and pleasure to extend to each of you, on behalf of our membership, a warm and sincere welcome.

I am confident that the final results of your endeavors at this convention will inspire everyone to work hard for the growth of the Holy Family Society.

With this inspiration our Society will continue to grow and to be of greater service to our members. Thank you.

Joseph J. Konrad, President

Our President then asked that the roll call of Officers and Delegates be suspended as the Credentials Committee had already advised the Chairman that the Officers and Delegates or Alternates were present.

The Secretary, Robert M. Kochevar, then made a motion that the President, Joseph J. Konrad, be appointed the Per-

manent Chairman of the 21st General Convention, with the motion being seconded by Ron Zefran. Motion carried.

The Chairman then announced the names of the Credentials Committee. The Committee was composed of Wilma Sinkovec, Emma Fragale and Ann Howard. Wilma then presented the report of the Credentials Committee.

Mr. Chairman, Reverend Father, Members of the Supreme Board, Delegates, Alternates and Guests:

We, the members of the Credentials Committee, are happy to report to you, the Officers, Delegates and Alternates of the 21st General Convention of the Holy Family Society, that we are in receipt of the official, signed and duly authorized credentials.

There are 49 Delegates or Alternates that are authorized to attend this Convention of which there are 48 regular and 1 alternate in attendance.

We are therefore submitting the signed credentials to the Society's Supreme Secretary, Robert M. Kochevar. This ends our report and the work of the Credentials Committee.

Wilma Sinkovec Credentials Committee

Robert M. Kochevar then made a motion that we accept the report of the Credentials Committee and that the Delegates be seated as the officially and duly elected delegates to the Convention. Motion seconded by Nancy Drauden. Motion carried.

The Chairman of the Convention then announced the appointment of the Temporary Committees:

By-Laws Committee:

- Bernard Z. Malnar (Chairman)
- John Asan
- Joseph Drasler, Jr.

Communications Committee:

- Mary Ellen Mandzuk (Chairwoman)
- Katherine Kovas
- Ann Pershey

Resolutions Committee:

- Charlotte Tomazin (Chairwoman)
- Mary Lou Golf
- Bernice Scuteri

Financial Committee:

- Jean Konrad (Chairwoman)
- Mae Barbic
- Frank Skul

Sergeant-At-Arms:

- Frank Turner

(To be continued)

KANONIK J. J. OMAN:

25 let med clevelandskimi Slovenci

Kako drugače so postopali Evropejci? Gledali so naprej v bodočnost, ker so vedeli, da bodo tudi njih potomci potrebovali les in so za skladnost v naravi tudi gozdovi potrebni. Zato so skrbeli za vedno nove gozdne nasade in pogozdovani celo kraje, ki so sicer pusti in prazni. Tudi Slovenija ni v tem racionalnem pogozdovanju zaostajala. Zato pokrivajo zeleni gozdov obsežna gorska pobočja

in šepetajo zahvalo Stvarniku, ki jim daje rast in lepoto.

Drugo, kar je ostrilo mojo pozornost, so bile številne fane in kraji, kjer so moji farani doma. Bil sem že deset let župnik, zato nisem poznal svojih ovčic le po telesu, ampak tudi po duši. Vendar pa mi je bila še marsikatera poteza njihovega značaja nerazumljiva vse dotlej, dokler nisem videl krajev, kjer so v mladih letih rastli.

Ko so Slovenci odhajali v Ameriko, sta jih zanesla sluščaj in hrepenenje po sreči v popolnoma drugačne kraje, kakor so jih bili doma navajeni. Pogrešali so zlasti slovenskega duhovnika, ki bi jim v prvi vrsti mogel biti pravi voditelj in dušni pastir.

Le slovenki duhovnik bi bil vedel, kako je treba negovati in vzgajati rastlino, ki je bila iz slovenske v ameriško zemljo presajena. Te psihološke resnice pa se takratna tuje-rodna ameriška duhovščina ni dovolj zavedala.

O Slovencih, ki so sprva pogosto verske dolžnosti zanemarjali, so ameriški duhovniki takole govorili: "Saj razumejo angleški jezik, pa kljub temu ne pridejo k sv. maši in ostalim zakramentom." Ni zadosti, da verniki samo jezik razumejo, v verskih ozirih so merodajni še globlji, psihološki razlogi, katera pa tujerodni duhovnik težko dojame.

Zato so neslovenski ameriški duhovniki z našimi rojaki često nepravilno postopali. Posledice tega nesporazumevanja in nepravilnega ravnanja so bile žalostne. Namesto da bi Slovenci postali dobri farani, so se jeli veri odtujevati; v verskih rečeh so postajali mlačni in brezbrizni, čemerni in nezadovoljni.

Tako razpoloženje je pa kot nalašč pripravljalo tla za odpad in brezverstvo in na stečaj odpiralo vrata veri nasprotnemu časopisju. Zato so v takih razmerah Slovenci ponekod razmeroma hitro zapustili vero svojih očetov in se otrsli vsega, kar je bilo krščansko.

Danes so ti brezbožniki nekake dvoživke: ob vsaki priliki se obregnejo ob vero in Cerkev, ob koncu življenja se pa, hvala Bogu, vendarle zavedo svojih zmot in se ske-sano vrnejo k Bogu.

Iz srca sem še danes hvaležen svojim faranom, ki so mi omogočili pot v njihov rojstni kraj. Ogledal sem si njih domovino v celoti in v podrobnosti in sem uverjen, da mi bo ta nova življenjska skušnjava pastirovanje med njima le olajševala.

Najprej sem obiskal Hinje, odkoder je nad sto družin v

moji fari. Skromnost, se mi zdi, je ena prvih čednosti Hinjca. Ta hvalevredna vrlina jim daje možnost, da v Ameriki napredujejo s priznanim pridnostjo pri delu, s pridnostjo v medsebojnem občevarstvu in z narodno zavvednim čutom za slovensko pokoljenje.

Prav ta narodnozavedni čut jih v Ameriki družijo bolj, kakar katerekoli druge rojake. V tem čutu je tudi veliko svojeglavosti in morda je prav to vzrok, da so Hinjci tudi v Ameriki ostali dobri katoličani.

Po številu na drugem mestu so v fari Sv. Lovrenca Zužemberčani. Vsi se radi spominjajo svojih domačih krajev, zlasti pa farne cerkve, ki se na strmem hribu mogočno dviga nad trgom in vso bližnjo okolico. Domača farna cerkev je neprestana spremljevalka njih misli in čustev in nekaj simbol njih vernosti, ki bi jo tudi v Ameriki radi uresničili.

Zužemberčani namreč že, da bi tudi pri Sv. Lovrencu

postavili novo cerkev z dve-ma "turnoma". Zužemberčani so tudi v Ameriki ostali zvesti sinovi Cerkve. Verske dolžnosti vestno izpolnjujejo, prejemajo pogosto svete zakramente, farno cerkev pa po svojih močeh podpirajo in zanjo radi tudi kaj žrtvujejo.

Tudi fara Dobernič, kjer se je rodil škof Friderik Baraga, naš bodoči ameriški svetnik, nam je dala lepo število dobrih župljanov. Njih bistvena poteza je ponos, s katerim se spominjajo svoje domače fane, ki je dala Ameriki največjega indijanskega misijonarja.

Blizu Doberniča je gora Lisec, znana po vinogradih in bolj kisli vinskih kapljici. Ljudje izpod Lisca so pa vse prej kot kisli. Radi so veseli in v njih družbi sem se precej tako domačega počutil, kakor med njihovimi svojci v fari Sv. Lovrenca.

(Dalje)

Pokažite Ameriško Domovino prijateljem. Pošljamo jo brezplačno na ogled!

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!
SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK
WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$6.00 including postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street - Joliet, Ill. 60432

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

ČE SE SELITE

Izpoiznite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj novi naslov: .....

MOJE IME: .....

Moj stari naslov: .....

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is .....

Name .....

Street .....

City .....

State .....

Zip .....

NOVICE- z vsega svela

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo